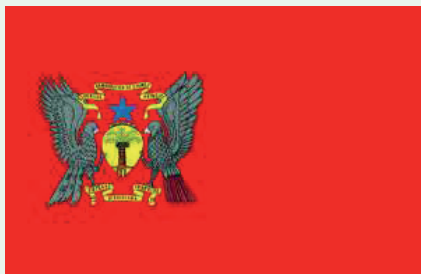

ISSN 1211-2615

vexilologie

ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

199

PETR SOKOL

SYMBOLY A BARVY POLITICKÝCH STRAN A JEJICH VLVIV NA VLAJKY STÁTŮ SVĚTA

Podoba státních vlajek čerpá z nejrůznějších inspirací. Existuje řada okolností, které mají vliv na to, jaké barvy a symboly se na státních vlajkách vyskytují. Jednou z nich jsou možná pro někoho překvapivě vlajky a symboly politických stran. Cílem tohoto textu proto bude posoudit, jak silný je vliv vlajek politických stran na současné a bývalé státní vlajky.

Prvotním průzkumem se autorovi tohoto textu podařilo vytipovat 27 současných vlajek samostatných států, které vycházejí ze symboliky některé politické strany.¹ K tomuto počtu můžeme navíc přidat současné vlajky dvou tzv. kvazistátů, tedy států s omezeným mezinárodním uznáním.² Vlajka politické strany může ovšem mít vliv i na vznik vlajky substátní jednotky, jak to ukazuje příklad nedávného pokusu o vytvoření oficiální vlajky indického svazového státu Karnataka.

Určit, zda byla státní nebo substátní vlajka inspirována symbolikou některé politické strany, může být v některých případech poněkud komplikované. Takový údaj se totiž většinou neuvádí v oficiálních popisech vlajek a často je užití stranických barev vysvětlováno jinými důvody či symbolikou.

Vlajky států se symboly komunistických stran

V popsané skupině vlajek samostatných států, které ovlivnila symbolika politických stran, můžeme samozřejmě vytvořit podskupinu státních vlajek, na nichž se projevila symbolika komunistických stran. Sem bezpochyby patří státy, jejichž vlajku ovlivnila vlajka Sovětského svazu, vzešlá z komunistické symboliky. Čistým příkladem takové vlajky je současná vlajka Běloruska (**Obr. 1**), která vychází z dřívější vlajky Běloruské sovětské socialistické republiky (BSSR) užívané v letech 1951 až 1991, kdy bylo Bělorusko součástí Sovětského svazu. Vlajky svazových republik byly ovlivněny vlajkou SSSR, a tedy jednoznačně symbolikou sovětských komunistů, jejímž základem byl rudý list vlajky. Zavedení vlajky vycházející z vlajky BSSR prosadil v roce 1995 v referendu tehdejší i současný běloruský prezident Lukašenko.

¹ Jedná se o Angolu, Džibutsko, Eritreu, Guineu, Guineu-Bissau, Jihoafrickou republiku, Jižní Súdán, Keňu, Malawi, Mosambik, Namibii, Senegal, Seychely, Svätý Tomáš a Princův ostrov, Tanzanii, Ugandu, Zambii a Zimbabwe z Afriky, Čínskou lidovou republiku, Korejskou lidově demokratickou republiku, Indii, Laos a Vietnam z Asie, Belize z Ameriky, Bělorusko z Evropy a Vanuatu s Východním Timorem z Oceánie.

² Jde o Čínskou republiku, známou jako Tchaj-wan, a Podněstří.

Jeho návrh se od původní vlajky BSSR lišil zejména absencí hvězdy, srpů a kladiva. Změnou prošel také motiv v žerďové části vlajky.

Rudou barvu jako symbol komunismu a komunistických stran najdeme také na vlajkách Čínské lidové republiky (ČLR), Vietnamu a Korejské lidově demokratické republiky (KLDR). Zatímco v případě ČLR (**Obr. 2**) je spojitost s komunistickou symbolikou jednoznačná, u KLDR (**Obr. 3**) se často v oficiálních pramenech mluví o tom, že rudá (červená) barva na vlajce Severní Koreje symbolizuje jednu z korejských národních barev. V případě Vietnamu (**Obr. 4**) červený list vlajky i na něm umístěná hvězda nevychází jen z komunistické symboliky, ale také z vlajek politických stran, které v minulosti bojovaly za vytvoření Vietnamu v dnešní podobě a hlásily se k revoluční a komunistické ideologii.

Červená barva a komunistická symbolika navíc ovlivnila i vlajku Mongolska (**Obr. 5**). Po pádu komunismu byla sice hvězda z vlajky (i znaku) odstraněna, ale červená zůstala jednou z hlavních barev vlajky. Podobně jako v případě KLDR ovšem není a nebyla červená v mongolské vlajce oficiálně zdůvodňována odkazem na symbol komunismu.

Jednoznačně však sovětská symbolika ovlivnila vlajku jednoho ze současných kvazistátů – Podněsterské moldavské republiky (PMR) (**Obr. 6**). Ta se nachází na území, které podle mezinárodního práva patří k Moldavské republice, ale fakticky na ní funguje nezávislý stát, ač bez širšího mezinárodního uznání. Republika při svém vyhlášení přijala za vlajku dosavadní státní symbol Moldavské sovětské socialistické republiky – tedy červený list s vodorovným zeleným pruhem. V horním rohu se nachází žlutý srp a kladivo a žlutě lemovaná červená pěticípá hvězda. Kvazistát v Podněstří je proto jediným státním útvarem současnosti, který používá srp a kladivo na oficiální vlajce.

Vlajky států se symboly politických stran

Nejen symboly komunistických stran se ovšem staly předlohou pro vlajky států dnešního světa. Na řadu vlajek států světa měly vliv symboly stran, které bojovaly za nezávislost těchto států. Velmi rozšířený byl tento trend zejména v Africe.

Některé státy převzaly vlajku národněosvobozené politické strany bez jakýchkoliv změn za vlajku nového státu. Jako příklad může sloužit současný nejmladší stát světa – Jižní Súdán (**Obr. 7**), který takto převzal vlajku Súdánského lidového osvobozeného hnutí (Sudan People's Liberation Movement – SPLM). Podobně postupovala také Laoská lidově demokratická republika (**Obr. 8**), v níž v roce 1975 se vznikem socialistické republiky byla zavedena jako vlajka státu ta, která dosud byla symbolem politického osvobozeného uskupení Pathet Lao.

Další státy převzaly sice celou symboliku politické strany, ale do určité míry ji upravily. Africký stát s názvem Svatý Tomáš a Princův ostrov (**Obr. 9**) při vyhlášení samostatnosti v roce 1975 přijal vlajku, která využila vlajku politické strany Hnutí za osvobození Svatého Tomáše a Princova ostrova (Movimento de Libertação de São Tomé e Príncipe – MLSTP, **Obr. 10**), v níž však provedl jednu poměrně malou změnu. Ta spočívala v úpravě poměru tří barevných vodorovných pruhů na této vlajce. Zatímco na původní stranické vlajce měly pruhy stejný poměr, na vlajce nového státu byly použity v poměru 2 : 3 : 2, takže prostřední žlutý pruh je nejširší.

Větší úpravou původní vlajky Keňského afrického národního svazu (Kenya African National Union – KANU) vznikla vlajka Keni (**Obr. 11**). Vlajku KANU (**Obr. 12**) tvoří tři vodorovné pruhy v barvě černé, červené a zelené, na nichž je ve středu umístěno bílé kruhové pole s červeným symbolem kohouta. Pro státní vlajku byly sice použity barvy KANU, ale mezi jednotlivé vodorovné pruhy byl vložen bílý lem. Místo stranického symbolu v podobě kohouta byla do středu vlajky umístěna dvě bílá kopí překřížená za masajským štítem.

Drobnou změnou stranické vlajky vznikla také současná vlajka Indie (**Obr. 13**). Jejím základem je vlajka strany Indický národní kongres (**Obr. 14**) v podobě, jak byla používána od roku 1931. Při vzniku samostatné Indie v roce 1947 byla přijata vlajka, která obsahuje stejně jako stranická vlajka tři vodorovné pruhy – šafránový, bílý a zelený. Na rozdíl od stranické vlajky už není umístěn v jejím středu kolovrat, ale modré Ašókovy kolo dharmy.

Další státy při volbě své vlajky využily barvy určité politické strany, na vlajce státu je však upravily do jiné podoby. Jako první příklad může sloužit vlajka oceánského státu Východní Timor (**Obr. 15**). Ta byla vytvořena z barev vlajky tamní politické strany Revoluční fronta pro osvobození Východního Timoru (Frente Revolucionária de Timor-Leste Independente – FRETILIN, **Obr. 16**). Její vlajka se skládá ze žerďového černého pruhu a tří vodorovných pruhů – červeného, žlutého a červeného. V černém pruhu je umístěna bílá hvězda a ve žlutém černá zkratka názvu strany („FRETILIN“). Tato stranická vlajka inspirovala vlajku státu, kterou tvoří červený list s černým žerďovým klínem s vrcholem v první třetině délky listu, překrývajícím žlutý žerďový klín s vrcholem ve středu listu. V černém klínu je bílá pěticípá hvězda směřující jedním cípem k hornímu rohu listu.

Barvy „zakladatelské“ politické strany využilo při vytváření vlajky nového státu také Zimbabwe (**Obr. 17**). Africký stát se inspiroval vlajkou strany Zimbabwský africký národní svaz (Zimbabwe African National Union – ZANU, **Obr. 18**). Tu tvořil černý list se třemi lemy, od okrajů listu zeleným, žlutým a červeným, každý o šířce sedminy šířky listu.³ Zde je základ sedmi vodorovných pruhů na zimbabwské

³ *Vexilologie* č. 18 i *Vexilologie* č. 25 píší o tom, že poslední (vnitřní) obdélník byl bílý, ale pozdější zobrazení vlajky obsahují vždy černý obdélník, což bylo potvrzeno ve *Vexilologii* č. 30.

vrajce, které doplňuje bílý klín s červenou hvězdou a s legendárním ptákem z ruin historického Zimbabwe.⁴

Stranická symbolika v pozměněné podobě se prosadila rovněž do současné vlajky africké Ugandy (**Obr. 19**). Jejím základem se staly barvy Ugandského lidového kongresu (Uganda People's Congress – UPC, **Obr. 20**), jehož vlajka se do roku 1966 skládala z černého, žlutého a červeného vodorovného pruhu. UPC po vítězství ve volbách v roce 1962 zavrhl původní ugandskou vlajku (**Obr. 21**), která se naopak částečně inspirovala symbolikou Demokratické strany (Democratic Party – DP)⁵. Využila stranické barvy a vytvořila novou státní vlajku, na níž bylo šest vodorovných pruhů, černý, žlutý, červený, černý, žlutý a červený, doplněných uprostřed o bílé kruhové pole s vyobrazením jeřába královského.

Podobně se stranickou vlajkou inspirovala i vlajka africké Zambie (**Obr. 22**). Její předlohou byla vlajka Sjedinené národní strany nezávislosti (United National Independence Party – UNIP, **Obr. 23**), o jejíž podobě nepanuje v odborných zdrojích shoda. Každopádně se jednalo o zelený list, který doplňovaly dva nebo tři užší svislé pruhy ve vlající části vlajky. Podobně má zambijská vlajka od vyhlášení nezávislosti zelený list, v jehož vlající části z dolního okraje listu vynikají do třetiny šířky listu tři svislé pruhy, červený, černý a oranžový, a nad nimi oranžový orel říční s rozepjatými křídly.

Dalším příkladem použití pozměněné stranické vlajky na vlajce nového státu představuje západoafrický stát Malawi. Jeho vlajka tvořená třemi vodorovnými pruhy, černým, červeným a zeleným, sice bývá často zdůvodňována jednou z verzí panafrických barev, ale v realitě vychází z vlajky Strany malawského kongresu (Malawi Congress Party – MCP, **Obr. 24**), která stála u vzniku samostatného Malawi. Tato strana měla vlajku tvořenou třemi stejnými vodorovnými pruhy, černým, červeným a zeleným, v jejichž středu bylo umístěno bílé kruhové pole se stranickým symbolem – černým kohoutem. Bílé pole nebylo na novou státní vlajku přebráno a nahradil ho symbol červeného vycházejícího slunce. Během historie nezávislosti Malawi vlajka byla sice dvakrát pozměněna, ale stranické barvy MCP z ní nikdy nezmizely, protože se jen měnil symbol slunce a pořadí vodorovných pruhů.

Své barvy prosadila do státní vlajky také strana Vanua'aku Pati na souostroví Nové Hebridy, když vznikl v Oceánii v roce 1980 stát Vanuatu (**Obr. 25**). Nové Hebridy do té doby byly anglo-francouzským kondominiem a o charakter nového státu bojovaly dvě hlavní politické strany s odlišnou jazykovou a geopolitickou orientací. Vanua'aku Pati byla více proanglicky a protestantsky orientovaná a stala se v oka-

⁴ *Vexilologie* č. 37, s. 660.

⁵ Vlajku platnou několik měsíců v roce 1962 tvořil zelený, modrý a zelený svislý pruh, přičemž střední byl žlutě lemován a obsahoval vyobrazení jeřába. Zelená barva byla barvou Demokratické strany.

mžiku vyhlášení nezávislosti důležitějším hráčem. Ona i její rival – spojení stran nazývané Umírnění, které byly profrancouzské a katolické – pracovaly s vlastními návrhy nové vlajky. Svou verzi prosadila Vanua'aku Pati, která čerpala jasnou inspiraci ze své stranické vlajky. Vlajku Vanua'aku Pati (**Obr. 26**) tvořil žerďový zelený pruh široký přibližně dvě pětiny délky listu, v něm stylizované symboly mužství a ženství nad symbolem zahrady, vše oranžové, a červené pole s vlajícím černým klínem s vrcholem na vlajícím okraji zeleného pruhu.⁶

Vlajku Vanuatu tvoří dva vodorovné pruhy – červený a zelený, které u žerdi doplňuje černý trojúhelníkový klín. Uprostřed klínu je umístěn emblém ze státního znaku skládající se z bílého zatočeného kančího tesáku a dvou zkřížených žlutých listů rostliny *namele*. Černý klín je lemován žlutě a černě a toto lemování přechází i mezi oba vodorovné pruhy. Vlajka nového státu tedy převzala z původní stranické vlajky nejen barvy, ale také černý klín, i když oboje doplnila novými symboly a hlavně jiným uspořádáním barev.

Stranický původ má rovněž vlajka afrického státu Džibutsko. U ní se sice nejčastěji uvádí, že její barvy symbolizují jednotlivé národy – Afary a Isy, ale jejím historickým základem se stala vlajka Fronty za osvobození somálského pobřeží (Front de libération de la Côte des Somalis – FLCS, **Obr. 27**). Vlajku FLCS tvořil žerďový rovnostranný červený klín s bílou pěticípou hvězdou a dva pruhy, světle modrý a zelený.⁷ Barvy vlajky FLCS převzala později další osvobozená organizace (Ligue Populaire Africaine pour l'Indépendance – FLAI), která ale začala používat vlajku s žerďovým rovnostranným bílým klínem s červenou hvězdou. To se odrazilo i na pozdější vlajce nezávislého Džibutska.

Stabilita stranických vlajek

Unikátním případem je vlajka Africké strany pro nezávislost Guiney a Kapverd (Partido Africano para a Independência da Guiné e Cabo Verde – PAIGC, **Obr. 28**), z níž se vyvinuly dokonce vlajky dvou samostatných států. Tato strana se totiž stala vládnoucí politickou silou na Kapverdách i v Guineji-Bissau. Původně byly obě země spravovány v rámci portugalského koloniálního impéria dohromady jako jeden celek, a proto v nich vznikla společná osvobozená politická strana PAIGC. Vlajka PAIGC byla tvořena žerďovým červeným pruhem s černou pěticípou hvězdou nad černým nápisem PAIGC a dvěma vodorovnými pruhy, žlutým a smaragdově zeleným.

⁶ *Vexilologie* č. 37, s. 665.

⁷ *Vexilologie* č. 25, s. 367.

SYMBOLY A BARVY POLITICKÝCH STRAN A JEJICH VLIV
NA VLAJKY STÁTŮ SVĚTA

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

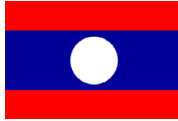
Obr. 5

Obr. 6

Obr. 7

Obr. 8

Obr. 9

Obr. 10

Obr. 11

Obr. 12

Obr. 13

Obr. 14

Obr. 15

Obr. 16

Obr. 17

Obr. 18

Obr. 19

Obr. 20

Obr. 21

Obr. 22

Obr. 23

Obr. 24

Obr. 25

Obr. 26

Obr. 27

Obr. 28

Obr. 29

Obr. 30

Obr. 31

Obr. 32

Obr. 33

Obr. 34

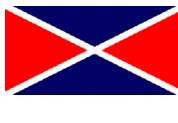
Obr. 35

Obr. 36

Obr. 37

Obr. 38

Obr. 39

Obr. 40

Guinea-Bissau si při vyhlášení nezávislosti zvolila vlajku (**Obr. 29**), která se od symbolu strany PAIGC lišila pouze absencí nápisu PAIGC. Kapverdý rovněž použily stranickou vlajku bez nápisu PAIGC, ale pro odlišení černou hvězdu ve svislém pruhu obklopily věncem z kukuřičných listů a palic a z mořské lastury (**Obr. 30**).⁸

Osud obou vlajek dobře ilustruje problém dlouhodobé udržitelnosti státních vlajek vzniklých ze stranické symboliky. Vlajka Guineje-Bissau se od vyhlášení nezávislosti v roce 1973 udržela až do současnosti, přestože po zavedení systému více stran se nakrátko dostala k moci v zemi i jiná strana než PAIGC. Naopak na Kapverdách vedlo ukončení mocenského monopolu strany PAIGC a první vícestranické volby v roce 1991 ke konci vlajky, která byla do té doby symbolem systému jedné strany. V roce 1992 poprvé vládnoucí strana Hnutí pro demokracii (MPD) prosadila změnu vlajky a zavedení stranicky neutrálního symbolu (**Obr. 31**). Přestože se strana PAIGC vrátila k moci na Kapverdách v roce 2001, k návratu ke staré vlajce už znovu nedošlo.

„Koaliční“ státní vlajky

V některých státních vlajkách se ovšem neprojevuje symbolika pouze jedné politické strany, ale najdeme v nich symboly dvou či více politických stran. Takové vlajky bychom mohli pro účely tohoto textu nazývat jako vlajky koaliční, protože představují pomyslnou koalici několika stran při vytváření symbolu určitého státu.

Jako typickou koaliční vlajku můžeme označit vlajku Tanzanie (**Obr. 32**). Ta v sobě sice spojuje symboly (vlajky) dvou politicko-geografických prvků tohoto státu (Tanganiky a Zanzibaru), ale zároveň se v ní spojuje i symbolika dvou politických stran. Jak bylo totiž v době vytváření Tanzanie v Africe poměrně obvyklé, vlajky Tanganiky i Zanzibaru vznikly ze stranických vlajek národněosvobozených uskupení.

Drobnou úpravou vlajky Tanganického afrického národního svazu (Tanganyika African National Union – TANU, **Obr. 33**), kterou tvořily tři vodorovné, stejně široké pruhy – tmavě zelený, černý a tmavě zelený, vznikla vlajka samostatné Tanganiky. Na radu britských zástupců byl do vlajky TANU přidán jen žlutý lem horního a dolního okraje středního černého pruhu. Tuto vlajku Tanganika používala v letech 1961 až 1964.

Podobně vznikla také vlajka Zanzibaru. Její předlohou byla vlajka zanzibarské Afro-širázské strany (ASP, **Obr. 34**), tvořená třemi vodorovnými pruhy, modrým, černým se žlutou motýkou a zeleným. V roce 1964 vyhlášená Lidová republika Za-

⁸ *Vexilologie* č. 16, s. 188.

nzibaru a Pemby (Jumhūriyya Zanjibār al-Sha`biyya, **Obr. 35**) použila tři stranické barevné pruhy, takže jen odebrala z původní stranické vlajky symbol motyky.

Při spojení Tanganiky a Zanzibaru a vzniku Tanzanie byl v roce 1964 kombinací původních prvků vytvořen nejen název nového státu, ale i jeho vlajka (**Obr. 36**). Na nové vlajce byl zaměněn dolní zelený pruh z tanganické vlajky modrou barvou z vlajky zanzibarské. Černý pruh byl navíc umístěn úhlopříčně.

Připomeňme, že Zanzibar jako součást Tanzanie má také svou vlastní vlajku (**Obr. 37**), která vznikla doplněním tanzanské vlajky do kantonu původní vlajky Lidové republiky Zanzibaru a Pemby. I tato vlajka Zanzibaru jako součásti Tanzanie je proto původně inspirována symbolem Afro-širážské strany.

Snad nejmarkantnějším příkladem vlivu stranických vlajek na státní symboly jsou africké Seychely. Tento ostrovní stát měl ve své dosavadní samostatné existenci tři různé vlajky a všechny byly zásadně ovlivněny stranickou symbolikou. V první vlajce samostatných Seychel (**Obr. 38**), platné v letech 1976 až 1977, převažovala symbolika tehdejší vládnoucí Demokratické strany (Democratic Party – DP, **Obr. 39**). Zároveň se jednalo o koaliční vlajku, protože se v ní projevil i vliv symboliky další místní politické strany.

Vlajku Demokratické strany tvořil modrý list s bílým ondřejským křížem, který doplňoval bílý svislý pruh v žerďové části a bílé oválné pole s písmeny DP uprostřed listu (v místě, kde se protínala obě ramena bílého kříže). Vlajka první seychelské republiky převzala z vlajky Demokratické strany modrý list a svatoondřejský kříž, ale dolní a horní trojúhelník dostal oproti stranické vlajce červenou barvu. Ta měla symbolizovat v tu dobu opoziční Seychelskou lidovou sjednocenou stranu (Seychelles People's United Party – SPUP, **Obr. 40**).

Tato opoziční strana se ovšem už po roce samostatnosti ujala převratem vlády a nový prezident dekretem změnil vlajku státu.⁹ Nová vlajka (**Obr. 41**) vycházela výlučně ze symboliky SPUP. Tvořily ji tři vodorovné vlnité pruhy, červený, bílý a zelený, v poměru 3 : 1 : 2. Od vlajky SPUP se tato nová státní vlajka lišila jen absencí žlutého vycházejícího slunce nad bílým pruhem.

Třetí seychelská vlajka vznikla v roce 1996 (**Obr. 42**). Opět má charakter, který v tomto textu nazýváme jako koaliční. Nejde však o návrat k vlajce z roku 1976, jejíž základní design vycházel z vlajky Demokratické strany a symbolika SPUP byla jen doplňková. Dosud platná vlajka v sobě rovnocenně zahrnuje modrou barvu demokratů a zeleno-bílo-červené barvy SPUP. List vlajky tvoří tři klíny s vrcholy v dolním rohu, žlutý se základnou v prostřední třetině horního okraje listu, červený vycházející z poslední třetiny horního a první třetiny vlajícího okraje listu a bílý vycházející

⁹ *Vexilologie* č. 25, s. 386.

z prostřední třetiny vlajčího okraje listu, které vymezují modré žerďové a zelené dolní trojúhelníkové pole. Barvy obou stran tak odděluje „neutrální“ žlutý klín.¹⁰

Jednou z nejstarších koaličních vlajek, jak tento termín používáme v tomto textu, je vlajka Senegalu (**Obr. 43**). Ta sice na první pohled obsahuje tři panafrické barvy, tedy zelenou, žlutou a červenou, ale při vytváření vlajky nezávislého státu každá z nich zastupovala jednu ze tří stran, které se spojily do Senegalského pokrokového svazu (Union Progressiste Senegalaise – UPS), což byla prvních 14 let samostatnosti jediná povolená senegalská strana¹¹. Lídrem strany byl první prezident Senegalu Léopold Senghor. Na vlajce nového státu proto měla zelená reprezentovat Senegalský demokratický blok (Bloc Démocratique Sénégalais – BDS), žlutá Senegalské lidové hnutí (Mouvement Populaire Sénégalais – MPS) a červená Senegalskou stranu sociální akce (Parti Sénégalais d'Action Socialiste – PSAS).

Návaznost na konkrétní stranickou symboliku měly panafrické barvy také v případě vlajky africké Guineje (**Obr. 44**), kde se však nejedná o koaliční vlajku. Vlajka této africké země byla odvozena z barev Guinejské demokratické strany (Parti démocratique guinéen – PDG), což byla místní pobočka federace stran nazvané Africké demokratické sdružení (Rassemblement démocratique africain – RDA). PDG si zelenou, žlutou a červenou vybrala již v roce 1954, a když v roce 1958 tato strana odmítla politiku celého RDA na vytvoření Francouzského společenství a vyhlásila nezávislost Guineje, staly se tyto barvy součástí vlajky nové nezávislé republiky.

Příkladem typické koaliční vlajky je ale naopak státní vlajka středoamerického státu Belize (**Obr. 45**). Ta byla zavedena při vyhlášení nezávislosti v roce 1981. Nový stát si osvojil do té doby neoficiálně používanou vlajku s modrým listem, na němž byl umístěn v bílém kruhovém poli znak teritoria. Protože se ale fakticky jednalo o návrh vlajky ze stranické dílny, v němž dominovala modrá jako stranická barva vládnoucí levicové Sjednocené lidové strany (People's United Party – PUP, **Obr. 46**), byla státní vlajka doplněna na žádost opoziční konzervativní Sjednocené demokratické strany (United Democratic Party – UDP, **Obr. 47**) dolním a horním červeným lemem (v poměru 1/17 vůči modré části vlajky), protože právě červená byla naopak hlavní barvou této opoziční formace.¹² Podle informace uvedené na serveru Belmopan Online tento kompromisní návrh vypracoval Výbor pro národní symboly.¹³

¹⁰ *Vexilologie* č. 101, s. 1939.

¹¹ Strana dodnes existuje jako Socialistická strana Senegalu (Parti Socialiste du Sénégal – PS).

¹² *Vexilologie* č. 47, s. 948.

¹³ V říjnu 2020 byla tato informace dostupná na adrese <https://www.belmopanonline.com/national-symbols-of-belize>

Obr. 41

Obr. 42

Obr. 43

Obr. 44

Obr. 45

Obr. 46

Obr. 47

Obr. 48

Obr. 49

Obr. 50

Obr. 51

Obr. 52

Obr. 53

Obr. 54

Obr. 55

Obr. 56

Obr. 57

Obr. 58

Obr. 59

Obr. 60

Obr. 61

Obr. 62

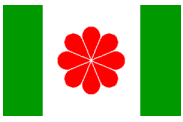
Obr. 63

Obr. 64

Obr. 65

Obr. 66

Obr. 67

Obr. 68

Obr. 69

Obr. 70

Obr. 71

Obr. 72

Obr. 73

Obr. 74

Obr. 75

Obr. 76

Obr. 77

Obr. 78

Obr. 79

Obr. 80

Asi celosvětově nejznámější koaliční vlajkou je současná vlajka Jihoafrické republiky (**Obr. 48**). V případě vlajky zavedené v roce 1994 ovšem nejde přímo o spojení symbolů dvou stran, ale o propojení vlajky jedné politické strany a vlajky režimu, který byl ztělesňován jednou hlavní politickou stranou. Kompromisní vlajka Jihoafrické republiky v sobě totiž spojila symbol používaný v době před koncem apartheidu (**Obr. 49**) a vlajku Afrického národního kongresu (African National Congress – ANC, **Obr. 50**). Tato strana, která naopak jako hlavní síla vedla boj proti apartheidu, používá vlajku tvořenou třemi vodorovnými pruhy, černým, zeleným a žlutým. Tyto barvy jsou v současné jihoafrické vlajce doplněny červenou, bílou a modrou, které se nacházejí jak v britské, tak v nizozemské vlajce. Naopak nebyla použita oranžová jako politický symbol Afrikánců i Národní strany, která byla vůdčí silou režimu postaveného na apartheidu. Podle bývalého prezidenta Jihoafrické republiky Fredericka W. De Klerka ale barva často považovaná za červenou je ve skutečnosti „barva chili“, aby nemohla být považována za anglickou červenou.

Koaliční vlajkou, která v sobě opět spojuje symboliku dvou politických stran, je pravděpodobně také vlajka africké Namibie (**Obr. 51**). Ta sice vzešla z veřejné soutěže, ale vítězný návrh v sobě má prvky využívané k identifikaci dvou důležitých namibijských stran. Státní vlajce Namibie dominuje trojice barev Lidové organizace Jihozápadní Afriky (South West Africa People's Organization – SWAPO, **Obr. 52**), což je strana vzniklá z národněosvobozenického hnutí a vládnoucí zemi od vyhlášení nezávislosti. Její základna se rekrutuje zejména z příslušníků etnické skupiny Ovambo, takže její vlajka obsahuje tradiční barvy Ovambů – vodorovný modrý, červený a zelený pruh. Vítězný návrh soutěže na novou vlajku ovšem tyto pruhy upravil do diagonální podoby a střednímu pruhu navíc dodal bílé lemování. Zde se v některých pramenech uvádí, že toto uspořádání vlajky má inspiraci v symbolu Demokratické turnhallské aliance (Democratic Turnhalle Alliance – DTA, **Obr. 53**), což byla další politická strana aktivní v době vyhlášení nezávislosti. Její logo obsahovalo modrou, bílou a červenou barvu, ale hlavně diagonální uspořádání barev¹⁴. „Nestranický“ charakter by pak ve vlajce mělo jen slunce v modrém rohu.

Neúspěšné pokusy o změnu stranických vlajek

Stranická inspirace symboliky některých států vyvolávala logicky diskuse o možné změně státních vlajek. Vyše již byl uveden příklad zaniklé stranické vlajky na Kapverdách. Stabilita vlajky inspirované symbolikou jediné vládnoucí strany se stala předmětem diskusí ale i v dalších státech.

¹⁴ Například <https://www.flaginstitute.org/wp/2015/03/flag-of-namibia/>

Jako příklad může sloužit Angola, kde státní vlajka původně vznikla úpravou vlajky jedné ze tří národněosvobozenecých organizací. Lidové hnutí za osvobození Angoly (Movimento Popular de Libertação de Angola – MPLA, **Obr. 54**) v období vyhlášení nezávislosti převládlo nad dvěma rivaly a stalo se jedinou vládnoucí stranou. Jeho původní vlajku tvořily dva vodorovné pruhy – červený a černý, v jejichž středu byla umístěna žlutá pěticípá hvězda. Ve vlajce nezávislé Angoly (**Obr. 55**), která byla přijata v roce 1975, byla žlutá pěticípá hvězda zmenšena a doplněna jiným symbolem – žlutým ozubeným půlkolem a mačetou. MPLA zůstala vládní stranou dodnes a díky tomu se uchovala v nezměněné podobě i státní vlajka. MPLA se ovšem několikrát dohodla na ukončení občanské války s dalším z původních národněosvobozenecých hnutí - Národním svazem za úplnou nezávislost Angoly (União Nacional para a Independência Total de Angola – UNITA, **Obr. 56**). Výsledkem pokusů o národní smíření byl i návrh strany UNITA na schválení nové vlajky z roku 1996 (**Obr. 57**). Ta měla mít tři stejně široké vodorovné pruhy – červený, zelený a černý. Jednalo by se vlastně o koaliční vlajku, protože vlajka hnutí UNITA by byla v nové vlajce zohledněna středním zeleným pruhem. Vlajka této strany má totiž také tři pruhy – červený, zelený a červený, přičemž ve žlutém pruhu je zobrazen symbol strany – černý kohout a červené vycházející slunce s paprsky. Naopak vlajka MPLA by v nové vlajce byla zastoupena červeným a černým pruhem. Návrh nebyl nakonec přijat, což opět zdůraznilo jasnou převahu MPLA v angolské politice. Později vznikl ještě další návrh na změnu vlajky, která by vůbec neobsahovala odkazy na stranickou symboliku (**Obr. 58**), ale ani ta nebyla v roce 2003 přijata. Angolská vlajka tak nadále symbolizuje sepjetí nezávislosti pouze s MPLA, která zemi po celou dobu vládne.

Podobný je příběh vlajky další bývalé portugalské kolonie v Africe – Mosambiku. I tam v době boje za nezávislost existovala rivalizující národněosvobozenecá hnutí. Více se prosadilo jedno z nich – Fronta osvobození Mosambiku (Frente de Libertação de Moçambique – FRELIMO, **Obr. 59**). Ta v roce 1974 dokonce uplatnila na krátkou dobu svou stranickou vlajku v původní podobě jako státní vlajku nového státu. Tvořil ji žerďový červený klín a tři vodorovné pruhy, zelený, černý a žlutý, přičemž černý pruh měl bílé lemování. V roce 1975 byla schválena nová vlajka Mosambiku, v níž zůstaly zachovány barvy FRELIMO, ale byly jinak uspořádány a doplněny některými figurami ze státního znaku v horním rohu listu (**Obr. 60**). List vlajky tak tvořil z horní poloviny vlajčího okraje vycházející zelený horní vlajčí trojúhelník a žlutý dolní žerďový trojúhelník vycházející z první třetiny dolního okraje listu, oba s vrcholy v horním rohu. V klínu vzniklém mezi nimi byly dva klíny, červený a černý, vzájemně od sebe a od trojúhelníků oddělené úzkými bílými klíny. V horním rohu v bílém ozubeném kruhovém poli byla motyka, útočná puška, kniha

a červená hvězda. V roce 1983 se vlajka změnila, přičemž se vrátila k původnímu uspořádání stranické vlajky (**Obr. 61**). Na červený klín byla tehdy umístěna žlutá pěticípá hvězda s emblémem z předchozí vlajky. Současná podoba vlajky byla přijata po několika měsících používání předcházející verze ještě ve stejném roce (**Obr. 62**). Bylo ponecháno uspořádání barev FRELIMO a byl jen změněn emblém v červeném klínu, do něhož se dostal mimo jiné také samopal AK-47 Kalašnikov.

Po zavedení vícestranického systému v Mosambiku se hlavní rival vládnoucí strany FRELIMO z dob boje za nezávislost i pozdějšího vnitropolitického boje v zemi – Mosambický národní odpor (Resistência Nacional Moçambicana – RENAMO) – pokusil čistě stranickou státní vlajku změnit. Při různých pokusech požadoval odstranění samopalu a pěticípé hvězdy, ale také přišel s vlastním návrhem koaliční vlajky. Návrh nové vlajky měl spojit barvy obou stran, protože vlajka RENAMO (**Obr. 63**) se skládá z modrého, červeného a černého vodorovného pruhu, kde střední pruh má bílý lem, a v bílém karé se nachází stranický symbol. Kombinací této vlajky s vlajkou FRELIMO měla vzniknout „kompromisní“ vlajka (**Obr. 64**), která by se skládala ze tří vodorovných pruhů – modrého, zeleného a žlutého, přičemž by zůstalo bílé lemování prostředního pruhu i červený klín, na němž by ale nebyl žádný symbol. RENAMO by si tedy do vlajky prosadilo svou modrou barvu a FRELIMO červenou, zelenou a žlutou. Bílá ze symbolů obou stran by na vlajce zůstala. Podobně jako v Angole ale byla vládní stranou kompromisní - koaliční - vlajka odmítnuta.

Pokus o změnu příliš stranické vlajky se odehrál také na Tchaj-wanu (**Obr. 65**), kde funguje pod názvem Čínská republika státní celek, který se z politologického hlediska nachází na pomezí kvazistátu a státu s omezeným mezinárodním uznáním. Vlajku tohoto celku tvoří červený list, na němž je v kantonu umístěna modrá stranická vlajka Kuomintangu s bílým sluncem, tedy strany, která stála za vznikem tohoto útvaru. Hlavní opoziční strana – Demokratická pokroková strana (Democratic Progressive Party – DPP) propaguje dlouhodobě zavedení jiné vlajky, v níž by mohla dominovat její zelená barva. Na mítincích strany se proto často používá zeleno-bílo-zelená vlajka se svislými pruhy a červeným symbolem srdce v harmonii, které se nachází ve středu bílého pruhu (**Obr. 66**). Strana Kuomintang ale změnu odmítá a DPP ji zatím neprovedla s ohledem na možnou destabilizaci vztahů s pevninskou Čínskou lidovou republikou ani v dobách, kdy sama vládla. ČLR totiž tvrdě odmítá myšlenku formálního vyhlášení samostatnosti ze strany tchajwanské Čínské republiky a změnu vlajky by považovala za krok směrem k nezávislosti.

Příklady zániku stranických vlajek

Kromě již zmíněného případu Kapverd ovšem stranickou symbolikou inspirované vlajky nepřežily politické změny hned v několika státech.

Jako první příklad je možné uvést africké království Lesotho. Tento stát mezi lety 1966 a 1987 používal vlajku (**Obr. 67**), která vzešla z vlajky místní politické strany Basutská národní strana (Basotho National Party – BNP, **Obr. 68**). Stranickou vlajku BNP tvoří čtyři vodorovné pruhy, modrý, bílý, červený a zelený. Tyto barvy se používaly v původní vlajce království, které dominoval modrý list se zeleným a červeným svislým pruhem u žerdi a v bílé barvě vyvedeným tradičním kloboukem *mokorotlo*. Vlajka v tomto provedení ale nepřežila vojenský puč z roku 1987, který ukončil vládu strany BNP. Aktuálně platná vlajka Lesotha z roku 2006 (**Obr. 69**) je sice považována za neutrální, ale při jejím projednávání v lesothském parlamentu zaznělo¹⁵, že nová vlajka obsahuje tři barvy BNP a jen dvě barvy opoziční strany Lesothského kongresu pro demokracii (Lesotho Congress for Democracy – LCD, **Obr. 70**). Jeho vlajka je totiž tvořena třemi vodorovnými pruhy, černým, zeleným a červeným.

Bezpochyby skončila stranická vlajka v dnešní Demokratické republice Kongo. Její vlajka v letech 1971 až 1997, kdy se země navíc oficiálně jmenovala Zaire, byla identická s vlajkou strany Lidové revoluční hnutí (Mouvement Populaire de la Révolution – MPR, **Obr. 71**), v jejímž čele stál tehdejší prezident a diktátor Mobutu Sese Seko. S pádem jeho režimu země změnila nejen oficiální název, ale také státní vlajku.

Stranicky inspirovaná vlajka byla zrušena také v Kambodži (**Obr. 72**), která v éře Kambodžské lidové republiky v letech 1979 až 1989 využívala původní vlajku Khmerské sjednocené fronty národní spásy (**Obr. 73**) pocházející navíc od starší osvobozenécké organizace. Červený list se žlutým tvarem chrámu Angkor Wat v podobě s pěti věžičkami. Podobnou vlajku používala konkurenční vláda Rudých Khmérů, kde však chrám měl pouze tři věžičky (**Obr. 74**). Obě vlajky přestaly být oficiálními po národním usmíření v roce 1992, kdy je vystřídala kompromisní vlajka ve stylu symboliky OSN (**Obr. 75**), a následně se vrátila starší vlajka Kambodžského království, platná do roku 1970.

Se sjednocením Jemenu v roce 1990 zmizela také stranickou symbolikou ovlivněná vlajka Jemenské lidové demokratické republiky (**Obr. 76**). Ta se při vytvoření klínu inspirovala vlajkou Jemenské socialistické strany, v níž se na světle modrém

¹⁵ Například zde: https://web.archive.org/web/20081208002120/http://www.lesotho.gov.ls/articles/2006/Senators_New_Flag.php

listu nacházela červená pěticípá hvězda. Po sjednocení Jemenu se takto vzniklá původní vlajka Jižního Jemenu (Jemenské lidově demokratické republiky) změnila v symbol jižního separatismu v rámci už sjednocené země.

Samostatnou kapitolou by pak bylo opuštění sovětské, a tedy komunistické, symboliky na vlajkách řady států, a to zejména v postsovětském prostoru a v bývalém Východním bloku.

Stranicky inspirované vlajky substátních jednotek

Vlajky politických stran měly vliv také na některé vlajky nižších jednotek států. Jednalo se například o nedávno zrušenou vlajku indického svazového státu Džammú a Kašmír (**Obr. 77**) nebo o neoficiální či navrhovanou vlajku dalšího indického svazového státu Karnataka (**Obr. 78**). Stranické vlajky byly přijaty za oficiální vlajky nebo se staly výraznou inspirací také v případě několika regionálních států v rámci etiopské federace. Zmínit je možné například nyní kvůli konfliktu sledovaný Tigrayský stát, jehož vlajka je inspirována symbolem Tigrayské lidové osvobozené fronty (Tigrayan People's Liberation Front, TPLF, **Obr. 79**), či nově vzniklý stát Sidama se symbolikou Sidamské osvobozené fronty (Sidama Liberation Front, SLF, **Obr. 80**). Problematika využití stranických vlajek na substátní úrovni si každopádně vyžaduje další zkoumání.

Závěr

Přes uvedené příklady vlajek, které se inspirovaly v symbolice politických stran a byly následně nahrazeny jinou podobou státní vlajky, prokázal provedený výzkum, že počet vlajek, v nichž figuruje stranická symbolika, je nečekaně vysoký. Zkoumání potvrdilo, že se jedná minimálně o 27 nezávislých států a o dva kvazistáty, u nichž oficiální vlajka obsahuje symboliku či barvy některé politické strany. Specifickou skupinu tvoří státní vlajky, v nichž se dokonce spojila symbolika více politických stran. Ty byly v tomto textu pracovně nazvány jako koaliční vlajky. Nejčastěji se fenomén stranicky inspirovaných státních vlajek vyskytuje na africkém kontinentu a úzce tam souvisí s obdobím dekolonizace, kdy národněosvobozená hnutí vytvořila často jednostranické státy a prosadila svou vlajku nebo symboliku do vlajky nově nezávislého státu. Plně se tento fenomén překrývá s bývalými africkými koloniemi Portugalska, které se osamostatnily v 70. letech 20. století, přičemž se do této skupiny řadí i další bývalá portugalská kolonie – Východní Timor v Oceánii. Méně často či spíše ojediněle se takto vzniklé vlajky vyskytují na substátní úrovni, ale na tomto poli je třeba pokračovat ve výzkumu. Stranicky inspirované vlajky států na

základě provedeného zkoumání prokázaly proti původním předpokladům překvapivou stabilitu, kdy takto vzniklé vlajky výrazně převažují nad případy, kdy stranicky inspirovaná vlajka státu byla později zrušena.

ADRESA AUTORA: PETR SOKOL, PETR.SOKOL1974@GMAIL.COM

SUMMARY

The well-known Czech political scientist presents his elaborated classification of 27 national and two sub-national flags which were influenced by political symbolism. The most vulgarized communist symbols of the star and the red colour spread from the Soviet Union are, however, often and mainly in Asia explained as deeply rooted in local tradition and iconography. Predominantly in Africa, the symbolism of winning national liberation movements is reflected in the flags of the respective independent states either directly (South Sudan or Laos), in a modified version (São Tomé, Kenya, India) or by the colours of the political flag (Timor-Leste, Zimbabwe, Uganda, Zambia, Malawi, Vanuatu /in addition a heraldic figure/ and Djibouti). The author emphasizes the stability of party flags and the long-term sustainability of national flags derived from them. E.g. in the case of the Guinea-Bissau and Cape Verde national flags derived from the flag of the joint leading political power – PAIGC – enjoying different developments – continuity (Guinea-Bissau) and discontinuity (Cape Verde) following political changes. Another phenomenon is the so-called coalition or compound national flags, whose symbolism is based on the symbols of different political parties collocated under the same flag. (Tanzania, the Seychelles, Senegal, Belize, South Africa, Namibia). Furthermore, P. Sokol deals with unsuccessful attempts to change party flags which try to reconcile political opponents and create new national flags (Angola – Fig. 64 or Taiwan – Fig. 66). Due to political changes some politically inspired national flags have completely disappeared after the introduction of the multi-party political system (see Cape Verde, Lesotho, DR Congo or Zaire, Cambodia, Yemen). Research has shown an unexpectedly high proportion of national flags influenced by political symbols. The phenomenon of politically inspired national flags most often appeared in Africa and is connected with the period of decolonization. The national liberation movements namely established the states of one party and forced the adoption of their own vexillological symbols or their elements at least for the national flag of the newly independent state. Their long-term display has made them acceptable to most of the nation and has caused their persisting stability over those that have been abolished due to political changes.

JAROSLAV MARTYKÁN – PETR EXNER

VLAJKY NEJVYŠŠÍCH PŘEDSTAVITELŮ STÁTŮ SVĚTA

Dodatky a doplňky IX

Je to na měsíc přesně pět let, kdy jsme na stránkách našeho zpravodaje (*Vexilologie* č. 179) zveřejnili zatím poslední pokračování našeho volného seriálu o vlajkách hlav států celého světa. Za tu dobu se nashromáždilo jistě dost nových i doplňujících informací na toto téma, abychom s nimi mohli seznámit i naše čtenáře.

ANTIGUA A BARBUDA

Šestá oprava francouzské publikace *Album des pavillons nationaux et des marques distinctives* z r. 2019 přináší poprvé i vyobrazení vlajky generálního guvernéra, zavedené v r. 1981. Tvoří ji modrý list standardního vzoru (viz *Vexilologie* č. 59, s. 1196) s černým nápisem ANTIGUA AND BARBUDA na žluté stuze. Odstín modré barvy je však světlejší než předepsaný Royal Blue.

ARGENTINA

Vedle námořní vlajky (*insignia naval presidencial*), o které jsme psali ve *Vexilologii* č. 63, s. 1255, již téměř šedesát let používá prezident i vlastní symbol na souši. Je jím tzv. prezidentská ceremoniální vlajka (*bandera presidencial de ceremonia*), odvozená od státní vlajky. Její list tvoří tři vodorovné pruhy, světlemodrý, bílý a světlemodrý. V horním pruhu do oblouku k hornímu okraji nápis REPUBLICA ARGENTINA, v prostředním slunce o průměru 5/6 šířky pruhu a v dolním do oblouku k dolnímu okraji nápis PRESIDENCIA DE LA NACION, vše žluté. Výška písmen je 1/5 šířky pruhu, poměr šířky k délce listu je 5:8 (viz obálka). Tato vlajka byla zavedena patrně na začátku 60. let 20. století ceremoniálními prezidentského úřadu bez jakékoliv právní úpravy, avšak pravidelně prezidenty používána, jak dokládají fotografie dostupné na internetu minimálně od období vlády prezidenta Fernanda De la Rúa (1999-2001) až po současnost. Argentinstí kolegové Francisco Gregoric a Miguel Carrillo Bascary roky pátrali po původu tohoto symbolu, avšak bezvysledně. Proto v bulletinu *Vexilologia Argentina* č. 6 ze srpna 2019 uveřejnili návrh takové právní normy, která by alespoň dodatečně tuto vlajku legalizovala. Výroba ceremoniální vlajky v podobě praporu pro potřeby ozbrojených sil je však upravena státními normami. Konkrétně podoba listu, který se vyrábí v rozměrech 450x720 mm a 900x1440 mm, je upravena normou IRAM-DEF D 7679:2002 z 18. 10. 2002, jež je novelizací starší verze z r. 1984 (IRAM-DEF D 7679-1:1984).

Francisco Gregoric: *Anteproyecto de ley de simbolos nacionales, Vexiloargentina No.6, Agosto 2019. Osobní sdělení Franciska Gregorice ze 24.12.2020.*
http://manuelbelgrano.gov.ar/wp-content/uploads/2013/10/IRAM_7679_2002.pdf

BELGIE

Když jsme ve *Vexilologii* č. 179, s. 3503 uveřejnili podobu vlajky nového krále Filipa, upozornil nás ředitel CEBED, že jsme mylně uvedli její podobu ještě z doby, kdy ji Filip používal jako korunní princ. Po jeho nástupu na trůn v r. 2013 byla zhotovena vlajka nová o rozměrech 50 x 50 cm (jako autostandarta) a 150 x 150 cm (k vyvěšení na lodi) a v poněkud změněném výtvarném provedení (**Obr. 1**). Vyfotografoval ji na základně belgického námořnictva v Zeebrugge 17. 4. 2014. V praxi však byla tato vlajka zřídka používána a v roce 2020 zanikla. Královským dekretem č. C-2019/30777 ze 12. 7. 2019 publikovaným v úředním věstníku *Moniteur belge* č. 163 z 19. 7. 2019 bylo totiž obnoveno používání znaku sasko-koburské dynastie, který nebyl v zemi používán od r. 1921. Ve své aktualizované podobě, uvedené v příloze daného dekretu, je znak od 21. 7. 2020 používán i na bílém čtvercovém poli jako královská autostandarta (**Obr. 2**). Její používání je povoleno pouze ve dnech 21. července, 11. listopadu, při státních návštěvách v Belgii a také mimo ni.

Osobní sdělení Michela Lupanta z 19. 4. 2014 a ze 17. 10. 2020.

Arrêté royal déterminant les armoires de la Maison Royale et de ses membres, Moniteur belge/Belgisch Staatsblad, No. 163, p. 72666-72678, 19. 7. 2019

BELIZE

Željko Heimer se v příspěvku na internetové konferenci FOTW domnívá, že současně s doplněním červených pruhů na státní vlajku v r. 1981 byla zavedena i vlajka generálního guvernéra klasického provedení s černým nápisem BELIZE na žluté stuze pod klenotem, převzatým z britského státního znaku.

Konference FOTW, 4.3.2001 (www.crwflags.com/fotw/flags/bz_gg.html).

FIDŽI

Předchozí informaci z *Vexilologie* č. 142, s. 2737 doplňujeme podrobnostmi, které napovídají, že prezidentská vlajka byla zavedena již při zřízení republiky v r. 1987, kdy byla na tmavomodrý list (odkazující k vlajce generálního guvernéra) vložena zlatá kresba znaku z r. 1908 a pod něj zlatá kresba velrybí kostice. Tento symbol míru a svornosti, známý v místním jazyce jako *tabua*, má významné místo ve fidžijské tradici, zejména při rodinných, kmenových či celostátních obřadech.

Christophe Capron, Entre héritage indigène et passé colonial, la genèse du drapeau fidjien. Drapeaux & Pavillons, Société Française de Vexillologie, č. 142 (2019), s. 18.

VLAJKY NEJVYŠŠÍCH PŘEDSTAVITELŮ STÁTŮ SVĚTA (IX)

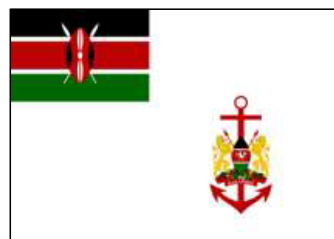
Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

Obr. 7

Obr. 8

JEMEN

Nejnovější vydání změn v publikaci *Album des pavillons nationaux et des marques distinctives* z r. 2019 uvádí vlajku prezidenta v podobě státní vlajky, do jejíhož horního rohu při žerdi byl vložen státní znak (**Obr. 3**). Prezident ji používá především jako vrchní velitel ozbrojených sil, neboť se měla objevit 21. 3. 2011 po boku velitele 1. obrněné divize generála Alího Mohsena Sáliha al-Ahmára, který vzal - spolu s dalšími armádními veliteli - pod svou ochranu účastníky protestů proti vládě dlouholetého prezidenta Sáliha; ten považoval generálův krok za vzpouru. Když nakonec Sálíh 25. 2. 2012 pod tlakem situace odstoupil a nový prezident Mansúr Hádí „vzbuřeneckého“ generála al-Ahmára 19. 12. 2012 v rámci restrukturalizace armády odvolal, v duchu usmíření nových a starých jemenských vojenských velitelů však „vlajku vzpoury“ přijal za svůj symbol.

Esteban Rivera, 20.2.2015, FOTW (www.crwflags.com/fotw/flags/ye-pres.html).

KEŇA

Kromě prezidentské vlajky, kterou si vybírají držitelé tohoto úřadu sami podle vlastního vkusu, existuje ještě tzv. námořní prapor (Naval Colour), který používá každý prezident na lodi, na níž se plaví. Tvoří jej válečná námořní vlajka (Naval Ensign), doplněná o kompletní státní znak přes červenou kotvu ve vlající části a zlaté tránsně při horním, dolním a vlajícím okraji listu (**Obr. 4**). Platnost potvrdily i změny podle francouzského Alba SHOM, 2019. Ze stejného zdroje máme informaci, že vlajka současného prezidenta, o níž jsme referovali ve *Vexilologii* č. 179, s. 3504, je nyní vyráběna ve světlejším odstínu modrého listu.

Miles Li, 3.1.2008 na konferenci FOTW (www.crwflags.com/fotw/flags/ke~.html).

KONŽSKÁ DEMOKRATICKÁ REPUBLIKA

Jak nás upozornil ředitel CEBED Michel Lupant, vlajka, kterou jsme jako prezidentskou otiskli ve *Vexilologii* č. 179, s. 3505, není vlajkou prezidenta, ale prezidentské gardy. Prezidentská vlajka sestává patrně od návratu země k současné státní vlajce v r. 2006 ze světlemodrého, zlatými tránsněmi při horním, vlajícím a spodním okraji lemovaného listu s vyobrazením státního znaku. Uvádíme její podobu tak, jak ji na místě pořídil známý francouzský vexilolog Hervé Calvarin (**Obr. 5**). Modrá barva zřejmě stejně jako na státní vlajce symbolizuje mír a naději. Připomeňme si, že současný státní znak byl přijat 18. 2. 2006, kdy vstoupila v platnost současná ústava, a tvoří jej levhartí hlava čelně mezi sloním klem a kopím, vše přirozené barvy. Kolem obou symbolů obrany se vine červená stuha se státním heslem JUSTICE-PAIX-TRAVAIL, tedy „spravedlnost, mír, práce“. Levhart symbolizuje sílu a moc státu a v tradičním pojetí místního obyvatelstva představuje náčelníka, ozdobeného právě

levhartí kůží. Levhart je tak symbolem krále, tradičních autorit a dokonce i některých moderních hlav států. Heslo vyjadřuje touhu Konžanů žít společně v míru, spravedlnost a spolupráci při udržení jednoty a národní soudržnosti i vlastní emancipaci.

Osobní sdělení Michela Lupanta z 22.4.2016 a 17.10.2020.

<https://www.presidence.cd/symboles-de-la-republique>

MAURITÁNIE

Zatímco na fotografiích z přijetí zahraničních delegací v prezidentském paláci ještě v r. 2018 stála vedle křesla prezidenta Ould Abdel Azíze nová státní vlajka po obou stranách, v r. 2019 se nalevo od křesla s prezidentem objevila vlajka nová, vlajka prezidentská. Tvoří ji bílý list o poměru stran 2:3 obšitý zlatými třásněmi, uprostřed kterého se nachází státní znak (pečeť), jehož průměr odpovídá polovině délky listu (viz obálka). Aktuální fotografie z r. 2020 dokládají, že stejnou vlajku používá i nový prezident Mohamed Ould El-Ghazouani, který do úřadu nastoupil 1. 8. 2019.

<https://en.yabiladi.com/articles/details/75373/nizar-baraka-hands-over-letter/html> z 4.3.2019

<https://www.rimtoday.net/?q=node/22659> ze 3.9.2019

<https://northafricapost.com/38249-morocco-mauritania-eager-to-re-activate-spirit-of-fraternity-neighborliness-agreement-of-1970.html> z 20. 2. 2020

MEXIKO

Ve *Vexilologii* č. 142, s. 2740 jsme přinesli informaci o prezidentské vlajce pro použití na zemi – státní vlajce s pěti bílými hvězdami pod sebou na zeleném pruhu státní vlajky – s tím, že na moři užívá mexický prezident státní vlajku bez jakékoliv úpravy. Na začátku roku 2017 se však objevila informace z 1. 12. 2016, že se na moři používá bílá vlajka se státní vlajkou v kantonu, pod níž je pět zlatých hvězd, a emblémem mexického námořnictva ve vlající části v imaginárním kruhu o průměru odpovídajícím třetině délky listu (Obr. 6). Obě vlajky byly zavedeny dekretem z 19. 10. 2000, tato je určena pro prezidenta jako vrchního velitele ozbrojených sil pro návštěvy lodí a pozemních zařízení námořnictva.

https://www.reddit.com/r/vexillology/comments/5fxkvw/presidential_flag_of_mexico_for_vessels/

Juan Manuel Gabino Villascán, 10. 5. 2001 (www.crwflags.com/fotw/flags/mx_pre.html).

MONAKO

Patrně ihned po svém nástupu na trůn 19. 11. 2005 začal nový kníže Albert II. používat ve formě standardy svou osobní vlajku, kterou tvoří na bílém, zlatými trásněmi ozdobeném listu knížecí koruna a pod ní dvě červená a zrcadlově přivrácená písmena „A“ (**Obr. 8**). Jak dodává Olivier Touzeau, je rubová strana standardy bílá s úplným státním znakem (**Obr. 7**), tedy totožná s oficiální vlajkou knížete a vlády. Po intronizačním ceremoniálu ji kníže svěřil do ochrany veliteli palácové gardy. *Olivier Touzeau, 20.11.2005, FOTW (www.crwflags.com/fotw/flags/mc.html)*

POBŘEŽÍ SLONOVINY

Patrně již od svého nástupu do úřadu v r. 2010 používá prezident Alassane Ouattara autostandardu v podobě státní vlajky, lemované zlatými trásněmi, do jejíhož středu je položena oficiálně akceptovaná odchylna (*déviation officieuse*) podoby státního znaku, připouštěná v letech 1990-2011. Od oficiální podoby se lišila opalizovaným štítem, jehož barva přecházela od oranžové přes žlutou až po zelenou, zelenými palmami po stranách a stuhou s národním heslem v barvách státní vlajky; pro potřeby autostandardy byla barva štítu změněna na bílou a sloní hlavy na oranžovou (**Obr. 9**). Fotografie z vojenských přehlídek v letech 2017 a 2019 na webové stránky prezidentského úřadu dokládají, že prezident Ouattara tuto vlajku používal i ve druhém funkčním období.

https://fr.wikipedia.org/wiki/Armoiries_de_la_C%C3%B4te_d%27Ivoire

<https://www.presidence.ci/wp-content/uploads/2019/08/6EBA4681-3791-4DA2-A56F-F59B73D0D20C.jpeg>

SALVÁDOR

Současný prezident Nayib Armando Bukele Ortez nastoupil do úřadu 1. 6. 2019. Při různých veřejných vystoupeních začal od r. 2020 používat vedle státní vlajky i tmavomodrou vlajku se státním znakem uprostřed; ten je však vyveden bez zlatého opisu bílou kresbou ve stejném odstínu modré. Kolem něj je umístěno 14 bílých hvězd na připomínku počtu departmentů, na které se Salvádor administrativně dělí (**Obr. 10**). S ohledem na svůj částečný muslimský původ je levicový prezident obviňován svými politickými odpůrci, kterým tmavomodrý odstín listu přechází až do černého, že touto svou vlajkou propaguje radikální islamismus.

J.M. Erbez, Gaceta de Banderas, Sociedad Española de Vexilología, č. 20, duben 2020, s. 11.

Obr. 9

Obr. 10

Obr. 11

Obr. 12

Obr. 13

Obr. 14

Obr. 15

Obr. 16

SIERRA LEONE

Protože první zprávy o vlajce prezidenta se objevily na webové stránce Lidové strany Sierra Leone (Sierra Leone People's Party), jejíž kandidát Ahmad Tejan Kabbah nastoupil po obnovení civilní vlády v roce 1998 do úřadu prezidenta, lze mít za to, že prezidentský symbol byl přijat právě v tomto období. Tvořil jej list ve velmi tmavém odstínu barvy doplněný úplným státním znakem v bílém čtvercovém poli uprostřed, jak referují kolegové z FOTW v lednu 2008; barvu však nesprávně identifikovali jako zelenou. Máme totiž k dispozici fotografie prezidenta Kabbaha již z r. 2001 s vlajkou, jejíž list je tmavomodrý. Soudobé fotografie potvrzují, že stejnou vlajku použil i jeho nástupce Ernest Bai Koroma (2007-2018) z opoziční strany. A když ho v r. 2018 vystřídal opět kandidát Lidové strany Sierra Leone Julius Maada Wonie Bio, určitou dobu byla tato vlajka používána beze změny. Z r. 2020 však už máme fotografie potvrzující, že bílé čtvercové pole bylo vypuštěno a státní znak se klade již přímo na tmavomodrý list (viz obálka).

Esteban Rivera, 7.1.2008, FOTW (www.crwflags.com/fotw/flags/sl_pres.html)

<http://www.sierra-leone.org/Archives/feature-kabbahinterview0601.html> z 28.6.2001.

<http://gnnliberia.com/2018/03/23/president-koroma-pledges-peaceful-transition-in-sierra-leone/president-ernest-bai-koroma-and-ecowas-commission-president-jean-claude-brou/?pr=84414&lang=en>

<https://gleanersl.com/diplomatic-community-in-sierra-leone-commends-government-covid-19-response-condemns-all-acts-of-violence-in-the-country/> z 21.5.2020

SRÍ LANKA

Když 18. 11. 2019 nastoupil stávající prezident Nandasena Gotabaya Rajapakse do úřadu, stála po jeho boku tradičně nová prezidentská vlajka, kterou si vybral. Tvoří ji velmi tmavočervený obdélník se šafránově žlutým a bílým lemováním. Vnitřní lem je žlutý s tmavočervenými rostlinnými motivy a v rozích má bílé čtverce s oranžovými a zelenými květy tak jako žluté listy fíkovníku. Uprostřed obdélníku je bílý květ lotosu v šafránově žlutém kruhu (**Obr. 11**). Bílý lotos představuje čistotu a vládu, zatímco obrazce v jeho středu symbolizují pověst a slávu a soustředné kružnice odkazují k učenosti a počestnosti. Fíkovníkové listy jsou symbolem buddhismu a jeho vlivu na život země, zatímco květy ve čtvercích představují tradiční pohostinnost lidu, která proslavila zemi na celém světě. Úzký bílý lem kolem červeného obdélníka symbolizuje ochranu, zatímco šafránově žlutý lem jednotu ras, mír a vzájemné porozumění.

Využijme příležitosti instalace nejnovější prezidentské vlajky i zajímavého článku našich jihoafrických přátel, abychom připomněli další dvě srílanské prezidentské

vlažky, o nichž jsme v našem zpravodaji dosud neinformovali. Jednak je to vůbec nejstarší z nich, kterou od 22. 5. 1972 používal dosavadní generální guvernér William Gopallawa, když byl inaugurován do úřadu prvního prezidenta země. Vyšel z podoby své guvernérské vlažky a na tmavomodrý list položil nový státní znak a pod něj oranžový, žlutě lemovaný sinhálský název země (**Obr. 12**). Státní znak, přijatý r. 1972, tvoří karmínově červený disk se zlatým lvem, lemovaný 16 okvětními lístky lotosu a klasy rýže *padi*, vyrůstajícími z poháru blahobytu a štěstí, zvaného *punkalassa*. Tři menší disky představují buddhistické kolo práva (*dharma čakra*), známé z indické vlažky (nahore), resp. Slunce a Měsíc jako symboly dlouhověkosti (dole).

Když byla 7. 9. 1978 vyhlášena Demokratická socialistická republika Srí Lanka, došlo nejen k drobným úpravám státní vlažky, ale její první prezident Junius Richard Jayawardene opustil prezidentskou vlažku z r. 1972 ovlivněnou koloniální tradicí a zavedl zcela nový zvyk: aby každý další prezident vybíral – po vzoru prezidentů ve Francii či Keni – svou vlastní vlažku (viz *Vexilologie* č. 64, s. 1270). A po něm pokračoval v tradici od r. 1989 i jeho nástupce Ranasinghe Premadasa, když přijal vlažku ve stejných barvách a proporcích (7 : 12). Zatímco stylizovaný bílý květ lotosu byl umístěn do středu červeného listu, k úplnému dvojitému lemu se v červeném poli přimykaly zlaté snítky rýže *padi* a v rozích vyrůstaly zelené listy fíkovníku (**Obr. 13**). Po zavraždění Premadasy 10. 5. 1993 Tygry osvobození tamílského Ílámu (LTTE) se jeho vlažka již nepoužívala a jeho nástupce Dingiri Banda Wijetunga, který vládl do konce Premadasaova funkčního období v r. 1994, patrně žádný symbol nepřijal. O vlažkách jeho následovníků jsme již ve zpravodaji pravidelně referovali.

J.M. Erbez, Gaceta de Banderas, Sociedad Española de Vexilología, č. 20, duben 2020, s. 11.

Martin Griève, The Flags of Sri Lanka – Part II, SAVA Newsletter č. 76/16 z 31.12.2016, s.18.

Whitney Smith, Flags Through the Ages and Across the World, Maidenhead 1975, s. 283.

SVATÝ TOMÁŠ A PRINCŮV OSTROV

Nejnovější vydání změn francouzského Alba z r. 2019 uvádí vlažku prezidenta, kterou má tvořit červený list o poměru stran 3 : 5 s vyobrazením státního znaku uprostřed. Nám se však podařilo zjistit, že uvedená vlažka není přesná, protože státní znak má být umístěn v žerďové polovině listu (**Obr. 14**). Dokládá to fotografie vchodu do prezidentského paláce, kde napravo od státní vlažky Svatého Tomáše vlaje vlažka jeho prezidenta, zatímco ve dvojici za nimi vlaje nalevo pouze státní vlažka Rovníkové Guineje. Snímek byl totiž pořízen při příležitosti návštěvy prezidenta Rovníkové Guineje Mbasoga v São Tomé ve dnech 18. a 19. 10. 2015, kdy prezidentem Svatého Tomáše byl Manuel Pinto da Costa (od r. 2011); fotografii zveřejnila tisková agentura Rovníkové Guineje. Tuto vlažku však užívá i jeho ná-

stupce Evaristo do Espirito Santo Carvalho, který nastoupil úřad 3. 9. 2016, jak dokládá místní webová stránka Pagina Global z 6. 6. 2019.

Album des pavillons nationaux et des marques distinctives, correction No.6, 2019.

<https://www.guineaecuatorialpress.com/...307>

Pagina Global: Conselho de Estado afasta demissão de governo em São Tomé e Príncipe z 6.6.2019 (<https://paginaglobal.blogspot.com/2019/06/conselho-de-estado-afasta-demissao-de.html>)

THAJSKO

Až po smrti krále Rámy IX. 13. 10. 2016 jsme se dozvěděli, že thajští králové používají vedle oficiální královské standarty (viz *Vexilologie* č. 64, s. 1271) i svou vlajku osobní. Osobní vlajka krále se vyvěšuje společně se státní vlajkou a na rozdíl od královské standarty jen při vybraných obřadech; obdobné vlajky mají i ostatní členové královské rodiny. Osobní vlajka krále Pchúmipchona Adundéta, který přijal jméno Ráma IX., se objevila patrně již při jeho korunovaci 5. 5. 1950 a tvořil ji žlutý list s královským monogramem, tvořeným třemi prvky v barvě žluté, modré a bílé, které odpovídají počátečním písmenům thajského výrazu *Pchúmipchon Adundét Boroma Račathirádž* (král thajský Pchúmipchon Adundét). Nad šifrou je zlatá Velká koruna vítězství, z jejíž špičky vychází 17 slunečních paprsků a pod níž se nachází zlatý symbol pro posvátnou buddhistickou slabiku či mantru *óm*, známou z hinduistických Véd (**Obr. 15**). Zlato-žlutá barva listu je barvou královskou, zatímco kresba všech prvků vlajky je červená. Zlato-žlutá barva má kromě toho připomínat v thajské kultuře rozšířené chápání pondělí jako šťastného dne, neboť král Ráma IX. se v tento den narodil.

Obdobnou úpravu má i vlajka nového krále Mahá Vadžiralongkorna, která byla zavedena od 1. 12. 2016, kdy byl uveden na trůn a přijal jméno Ráma X., tělem a krví potomek božského Indry a pán nad všemi anděly. Vlajku tvoří jasně žlutý list se symbolem podle buddhistické ikonografie tvořeným královským monogramem VBR pro thajský výraz *Maha Vadžiralongkorn Boroma Račathirádž* (král thajský Vadžiralongkorn). Jednotlivé prvky šifry jsou v krémově bílé (symbolizuje pondělí jako den, kdy se král narodil), zlato-žluté (symbolizuje jeho otce Rámu IX., který se také narodil v pondělí) a modré (za matku královnu Sirikit, která se narodila v pátek) barvě; kresba prvků je zlatá. Monogram je opět pod královskou Velkou korunou vítězství a mezi ně vloženou posvátnou mantrou *óm* (**Obr. 16**).

Jaroslav Martykán, Osobní vlajka zemřelého thajského krále, vexi.info č. 148 (listopad-prosinec 2016).

Zachary Harden, 18.8.2018, FOTW (www.crwflags.com/fotw/flags/th%5Ek_r10.html).

ZIMBABWE

Ve *Vexilologii* č. 110, s. 2083 jsme informovali o tom, že podle zpráv jihoafrických vexilologů na XVII. mezinárodním vexilologickém kongresu v Kapském Městě v r. 1997 tehdejší prezident Mugabe zrušil v r. 1991 institut prezidentské vlajky, kterou zavedl v r. 1987 a kterou jsme otiskli ve *Vexilologii* č. 70, s. 1365. Jak však dokládá fotografie příjezdu prezidenta Mugabeho na oficiální zahájení druhého zasedání sedmého Národního shromáždění z října 2009, používání prezidentské vlajky bylo obnoveno. Potvrzuje to ostatně i fotografie z příjezdu prezidentské limuziny na letiště ve Victoria Falls, kterou v r. 2018 pořídil P. Exner a kdy už vládl Mugabeho nástupce Emmerson Dambudzo Mnangagwa.

www.telegraph.co.uk/finance/comment/ambroseevans_pritchard/6526429/For-brave-investors-Zimbabwe-could-be-the-ultimate-turnaround-story.html z 8.11.2009

ADRESA AUTORŮ: ING. JAROSLAV MARTYKÁN, MATÚŠKOVA 14/796, 149 00 PRAHA 4,
MARTYKAN.CVS@SEZNAM.CZ A ING. PETR EXNER, STŘELECKÁ 568, 500 02 HRADEC KRÁLOVÉ,
PETR.EXNER@CENTRUM.CZ

SUMMARY

Several novelties have been presented in this part of our irregular series. Nevertheless, the flag of the Argentine Presidency (cover) was probably introduced in the early 1960s already but was never legally established, although its production was standardized. Royal Decree No. C-2019/30777 of 12 July 2019 restored the display of the arms of the Sax-Coburgh dynasty in Belgium whose king has been using them on the white car flag since 21 July 2020 (Fig. 2). Since 2021, the President of Yemen has displayed his own flag (Fig. 3) as Commander-in-Chief of the military forces predominantly. The previously published flag (Vexilologie No. 179) is not the flag of the President of the Congo but his personal guard. The actual presidential flag is shown in Fig. 5. Its blue colour symbolizes peace and hope while the leopard either stands for the strength and power of the state or represents the chieftain in the tradition of the local population. The white flag charged with the state arms for the President of Mauritania (cover) is evidenced by photographs of Mohammed Ould Abdel Aziz from 2019. Photographs from 2001 confirm that the flag of Sierra Leone President Ahmed Tejan Kabbah was dark blue (and not dark green as shown on FOTW), while the white square bearing the arms was omitted in 2020 (cover). Since 2010, when Alassane Ouattara first took over the Presidency of the Ivory Coast, his car flag was first introduced (Fig. 9); he displays it also during his second term, as documented by photographs from 2017 and 2019. The succession to the throne of Thai King

Raama X. on 1 December 2016 revealed the existence of personal royal flags for Thai monarchs – Raama IX (Fig.15) and Raama X (Fig. 16); their yellow colour is exclusively considered a royal symbol and the added royal cipher refers to the king's name.

RŮZNÉ

VERNISÁŽ VÝSTAVY O JIŘÍM LOUDOVI

Ve čtvrtek 24. září 2020 proběhla ve Vlastivědném muzeu v Olomouci vernisáž výstavy Jiří Louda - Život mezi erby, která byla uspořádána k 100. výročí jeho narození. Kurátor výstavy a jeden z jejích autorů PhDr. Karel Podolský nejprve pohovořil o okolnostech, které vedly k uspořádání výstavy, a vztahu Jiřího Loudy k Olomouci a poté pozval na pódium autory výstavy. Byli jimi PhDr. Karel Müller, ředitel Zemského archivu v Opavě, který zpracovával heraldikovu pozůstalost, Mgr. Michal V. Šimůnek, Ph.D., z Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, který se zabýval jeho životními osudy, a rovněž Jitka Nerušilová, vnučka J. Loudy, která zpřístupnila rodinný archiv a projekt výstavy všestranně podporovala. Součástí vernisáže byla také informace Aleše Prstka, ředitele nakladatelství Univerzity Palackého, o životním díle Jiřího Loudy: více jak tisíc kreseb erbů držitelů Podvazkového řádu bude publikováno ve výpravné knize Coats of Arms of the Knights of the Order of the Garter. Na závěr vernisáže se účastníci odebrali do Handkeho sálu. V něm si mohli na mnoha panelech a vitrinách prohlédnout originály Loudových kreseb; od těch prvních z válečných let, přes kresby znaků, které vytvořil pro genealogické linie královských poslopností, znaků měst z 2. poloviny 20. století, a hlavně některé kresby erbů držitelů Podvazkového řádu. Byly zde také vystaveny medaile a ocenění, které během svého života získal. Ve videoprezentaci bylo možno shlédnout mnoho fotografií ze života a pro děti zde připravili skládačku českého státního znaku, sady černobílých obrázků erbů držitelů Podvazkového řádu a pastelky, aby si je mohly podle vystavených vyobrazení vybarvit. Mezitím se rodiče budou moci věnovat zajímavé výstavě, která potrvá v Handkeho sále Vlastivědného muzea v Olomouci do 18. dubna 2021.

VEXILOLOGIE Č. 199, BŘEZEN 2021

ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI, Z. S.

ISSN: 1211-2615

Adresa: Ing. Petr Holas,

Pšárská 1347/1, 141 00 Praha 4 - Michle

E-mail: vexilologie@centrum.cz

Web: www.vexilologie.cz

Výkonný redaktor: Ing. Aleš Brožek

Redakční rada: Ing. Aleš Brožek,

Ing. Petr Exner, Mgr. Pavel Fojtík,

Ing. Petr Holas (předseda), Josef Hubka,
Kryštof Huk,

PhDr. Zbyšek Svoboda, Ing. Jan Vereščík

Grafická úprava: Karel Kolman

Výtvarná spolupráce: Ing. Petr Exner

Anglické překlady: Ing. Jaroslav Martykán

VEXILOLOGIE No. 199, MARCH 2021

Journal of the Czech Vexillological Society

Address: Ing. Petr Holas,

Pšárská 1347/1, CZ-141 00 Praha 4 - Michle

OBSAH

PETR SOKOL	
SYMBOLY A BARVY POLITICKÝCH STRAN A JEJICH VLIV NA VLAJKY STÁTŮ SVĚTA.....	3995
JAROSLAV MARTYKÁN - PETR EXNER	
VLAJKY NEJVYŠŠÍCH PŘEDSTAVITELŮ STÁTŮ SVĚTA, DODATKY A DOPLŇKY IX ..	4011
RŮZNÉ.....	4022
VERNISÁŽ VÝSTAVY O JIŘÍM LOUDOVI	4022

CONTENTS

PETR SOKOL	
SYMBOLS AND COLOURS OF POLITICAL PARTIES AND THEIR REFLECTION IN NATIONAL FLAGS OF THE WORLD	3995
JAROSLAV MARTYKÁN - PETR EXNER	
FLAGS OF THE HEADS OF STATES, PART IX	4011
VARIA	4022
OPENING OF THE EXHIBITION ABOUT JIŘÍ LOUDA	4022